

Toimittajalta.

Vuosi 1931 on H. P. Blavatskyn muistovuosi. Sata vuotta on kulunut hänen syntymästään. H. P. B. syntyi elokuun 12 p:nä (vanhaa lukua heinäkuun 31 p:nä) vuonna 1831.

Tänä vuonna tulee Ruusu-Risti kunnioittamaan hänen muistoaan erikoisella Blavatsky-numerolla, arvatenkin toukokuussa, joka on H. P. B:n kuolinvuosi. Toukokuun 8 p:nä vietetään aina „valkoisen lootuskukan“ päivää H. P. B:n muistoksi, sillä silloin H. P. Blavatsky siirtyi näkyväisestä maailmasta v. 1891.

Mutta tänä vuonna kunnioittaa tietysti Ruusu-Risti teosofisen liikkeen alkuunpanijan muistoa samalla tavalla kuin ennenkin julkaisemalla hänen kirjoituksiaan mikäli mahdollista joka numerossa.

*

H. P. Blavatskylle oli sanoma julistettavana ihmiskunnalle. Hän valitsi tälle sanomalle nimen *teosofia*.

Oliko nimi hyvin valittu? Siitä saattaa olla kahta mieltä, mutta vanha, sisältörikas nimi se oli, älykäs ja syvälinen. Paavalikin jo oli sitä käyttänyt puhuessaan „siitä salatusta teosofiasta (Jumalan viisaudesta), joka maailman alusta oli ollut . . .“

Maailma kuunteli hämmästyneenä H. P. Blavatskyn sanomaa, ja oppineet tarrautuivat nimeen.

„Teosofia!“ he huudahtivat. Teosofia on vanha arvokas nimi, mutta ei Blavatsky näy tietävän, mitä teosofia on. Me yksin osaamme sen asian selittää, — käsite teosofia on puhdistettava H. P. Blavatskyn humbugista“.

„En pidä Blavatskyn n. s. teosofiasta“, lausui minulle nuoruudessani eräs oppinut professori. „Jos tahdotte tietää mitä teosofia on, tutkikaa Böhmeä.“

Olin jo tutkinut Böhmeä — en sentähden, että saisin tietää, mitä teosofia on, sillä nimet eivät minua huvittaneet, vaan sentähden, että olin totuudenetsijä.

Sentakia minä Blavatskyakin tutkin. Hän sanoi tietävänsä totuuden, ja minä etsin totuutta.

*

H. P. Blavatskyn oma asema oli tämä.

Hän oli käynyt opissa viisaiden luona, semmoisten ihmisten luona, jotka *tiesivät*.

Hänen piti kertoa ihmiskunnalle mitä hän oli oppinut.

Ei hänen tietonsa koskenut jokapäiväisiä asioita, ei se tähdännyt rahan hankkimiseen eikä se auttanut kunnian tavoittelussa. Maailma ei juuri ymmärrä

muuta kuin rahaa ja kunniaa – valtaa ja lemmen onnea, – ja H. P. B:n tieto koski yksinomaan elämän ja kuoleman kysymyksiä.

Mutta olihan ihmisiä, jotka olivat niistäkin kysymyksistä huvitetut! Spiritistit uskoivat yhtämittaa seurustelewansa vainajien kanssa ja saavansa näiltä tietää, miten oli laita kuoleman kesämaassa.

H. P. B. kääntyi heidän puoleensa. Mutta hänellä oli itsellään tietoa ihmisten ja henkimaailman salaisista voimista, ja hän osoitti, että todellisia vainajia sangen harvoin esiintyi n. s. istunnoissa. Tämä oli silloisille spiritisteille karvas pala, ja he eivät välittäneet H. P. B:n sanomasta.

H. P. Blavatsky kirjoitti ensimmäisen suurteoksensa „Isis Unveiled“ ja toivoi ehkä, että vapaamuurarit, jotka sanoivat uskovansa kaikkeen jaloon ja inhimilliseen, kallistaisivat korvansa hänen sanoilleen. Hän pettyi, sillä vapaamuurarit eivät voineet kuunnella, mitä naisella oli sanottavana.

H. P. Blavatsky jäi siten suuren yleisön varaan – ja niiden ennakkoluulottomien totuudenetsijän, jotka tulivat hänen ystävikseen. Onneksi näitä rohkeita sieluja sentään oli, – ja niin syntyi teosofinen liike.

*

Mikä sitten H. P. B:n sanoma oli?

Ennen kaikkea se tietysti koski inhimillisen tiedon mahdollisuutta. Kirkot tämän kielsivät, samoin materialistiset tiedemiehet. Elämän korkeimmissa kysymyksissä piti sokeasti uskoa raamattuun, joka oli Jumalan oma pyhä sana – sen ristiiritaista opetuksista huolimatta. Näin sanoi uskonto, ja materialismiin kallistuva tiede lisäsi: me tiedämme jo mitä tietää voi; metafysillisistä asioista ei koskaan voida mitään tietää.

Asia on päinvastoin, sanoi H. P. Blavatsky. Järjellisenä olentona ihminen kohoo eläinten yli ja sisäisen henkiolemuksensa puolesta hän nousee jumalten tasalle. Totuuden tieto on hänen elämänkehityksensä hedelmä. Mutta totuus on etsittävä.

Tiedon taival on pitkä ja vaivaloinen. Harvat sille astuvat. Mutta ihmiskunnan historian kuluessa on aina ollut niitä harvoja, jotka ovat kolkuttaneet totuuden valtakunnan ovelle. Heille on ovi avattu ja he ovat astuneet tiedon autuuteen.

Niinkuin tietämättömyys vie kuolemaan, niin jumalallisen totuuden tieto vie elämään. Jotka totuuden ovat saavuttaneet, he eivät kuole, vaan elävät iankaikkisesti.

Niin on meidän maapallollamme olemassa ihmisiä, jotka tuntevat Jumalan ja tietävät, mikä totuus on. He elävät osaksi näkyväisessä, osaksi näkymättömässä maailmassa, muodostaen salaisen veljeskunnan, joka ohjaa ihmiskuntamme henkistä kasvua ja kehitystä.

Tämä veljeskunta on silloin tällöin aikojen kuluessa lähettänyt jonkun edustajansa muistuttamaan ihmisille tiedon tiestä ja valon valtakunnasta. Niin ovat

suuret uskonnot syntyneet, ja vaikka uskonnoissa on myöhemmin unohdettu alkuperäinen sanoma ja peitetty se kaikenlaisiin opinkappaleihin ja palvontamuotoihin, on se kuitenkin etsijän löydettävissä.

Ken totuutta vilpittömästi etsii, hän kyllä uskontojen monenlaatuisten ja kirjaviiden teologisten oppien takaa löytää sen alkuperäisen teosofisen sanoman, joka oli salaisen veljeskunnan oma sanoma. Teosofia on kaikkien teologioiden yhteinen ydin.

H. P. Blavatsky oli saman salaisen veljeskunnan lähetti, ja hänen tehtävänsä oli viitata siihen yhteiseen teosofiseen ytimeen, joka kalliina helmenä oli kätkeytyneenä teologisten oppien karuun peltomaahan.

*

Mitä H. P. B. siis teosofiassaan opetti?

Tiedämme sen.

Ihmisen sisin itse on jumalsyntyinen, hänen personallinen sielunelämänsä on vain se maailma, jonka päivätajuinen minä luulee omaksi itsekseen. Mutta vaikka ihminen sisimmältä olemukseltaan on jumalallinen, on hän heikko, kokematon ja kykenemätön toimimaan niinkuin pieni lapsi.

Mitä olemassaolo on muuta kuin koulu, jossa ihminen oppii käyttämään ja kehittämään synnynnäisiä, jumalallisia kykyjään – toisin sanoen: oppii tuntemaan itsensä?

Sillä ihmisen olemisella on päämäärä: hänen on tultava hyväksi voimaksi maailmankaikkeudessa.

Hän on jumalalliselta luonnoltaan hyvä, mutta se hyvyys nukkuu tietämättömyyden unta. Mitä hyötyä on kynttilästä, joka ei ole sytytetty? Niin täytyy hyvän nähdä paha, ennenkuin se erottaa oikean väärästä.

Ja voimaksi kasvaa hyvyys vasta viisauden koulussa, jossa kiusaukset ja koettelemukset vapaasti voitetaan. Hyvä on itsensä tähden rakastettava.

Onko ihmisen siis opittava rakastamaan itseään? Ei itseään, vaan Itseään. Alussa ihminen rakasti itseään, koska hän etsii hyvää ulkopuolelta Itseään. Hyvässä on onni, harmonia ja Jumala. Ja missä on ihminen, joka ei etsisi onnea, s. o. Jumalaa? Mutta vähitellen ihminen oppii etsimään Itseä eikä enää itseä, sillä hän ymmärtää, että tie onneen ja hyvään käy Itsen kautta.

Miksikä Itsen kautta? Siksi että Itse yhdistää kaikki ihmiset ja kaikki elävät olennot toisiinsa. Itse on kaikissa yhtä. Itse on Logos, Sana, Jumalan Poika, ja Itsen takana on Jumala.

Kuinka lyhyt on taival Jumalan luo, jonka henki asuu meissä – ja kuinka pitkä! Me ihmiset elämme minämme harhoissa emmekä näe, että yksi Minä on meidän kaikkien takanamme.

Kiiruhdamme kohti kuolemaa sen sijaan, että etsisimme elämää. Kuinka meidän kävisikään, ellei elämä meitä armahtaisi? Mutta viisaus suurempi kuin meidän johtaa maailmaa. Sentähden kuolemakin on meille voitoksi.

Me kuolemme – ja synnymme jälleen. Henkiminämme ponnistaa lakkaamatta ja vaikka personallinen minämme tuottaa hänelle tuskaa kasvaa hän vuosituhansien vieressä yhä tietoisemmaksi tehtävästään eikä hellitä otettaan.

Lopulta hän meissä voittaa ja nostaa meidät kirkastuksen vuorelle. Ja silloin hänestä – ja meistä – on tullut hyvä voima maailmankaikkeudessa, hyvä voima, palveleva voima, sen lain mukaan, joka sanoo: Ken teistä suurin on, hän olkoon kaikkien palvelija.

Semmoinen on H. P. B:n teosofinen elämänoppi pääpiirteissään. Lukemattomat ovat ne detaljitiedot, jotka tätä pääväitöstä selventävät.

Niitä on tutkittava H. P. Blavatskyn monista teoksista, joista heti suositan suomeksi ilmestynyttä kirjaa „Teosofian Avain“.

*

Kirjoja ajatellessa muistuu mieleeni, mitä äsken kuulin kerrottavan meikäläisen kirjallisuuden menekistä.

– Teosofit ja ruusuristiläiset ostavat hyvin vähän omia kirjojaan. Voipa sattua, että kun esim. P. E:ltä on ilmestynyt uusi kirja, myötätuntoinen ostaja sitä selailee ja sanoo: „oh, minähän olenkin kuullut nämä luennot“, – jonka sanottuaan hän laskee kirjan takaisin tiskille tarpeettomana.

Ylevässä välinpitämättömyydessään hän unohtaa, mikä työ ja uhraus on semmoisenkin kirjan takana. Ensin on luennot pikakirjoitettu ja vaivalla puhtaaksi kirjoitettu, sitten on tekijä vielä suuremmalla vaivalla korjannut ne luettavaan kuntoon ja lopuksi joku harras ystävä on uhrannut säästönsä, jotta kirja saataisiin kustannetuksi ja painetuksi.

Kun tuosta kuulin, olisin tahtonut vajota maan alle häpeästä. Häpesin sanomattomasti, että olin ollut mukana aiheuttamassa jotakin, josta ei ollut mitään hyötyä maailmalle. Sillä kuinka suuri yleisö olisi voinut panna arvoa semmoiselle, jota ei edes asiantuntija ja ystävä pitänyt minkään arvoisena?

Sinä hetkenä olisin tahtonut kuolla surusta.

Mutta sitten oikaisin itseni suoraksi sielussani ja sanoin itselleni: se ei ole totta. Olenhan itse saavuttanut onnen tämän elämänymmärrykseni kautta, kuinka ei se siis toisillekin etsijöille toisi onnea? Tietysti se tuo, ja tietysti etsijät ovat kiitollisia.

Me ihmiset emme vain aina huomaa, missä ja millä tavalla meidän on osoitettava onnellinen ja iloinen kiitollisuutemme. Ei meillä aina rahoja ole, mutta hyvä sana on aina ylettyvillämme. Mutta kun sana on niin lähellä ja niin luonnollinen, emme aina huomaa sitä lausua!

*

Kirjoitettuan edelläolevan, huomasi toimitukselle saapuneen seuraavat rivit, jotka suuresti lohduttivat sydäntäni ja josta lähettäjä lämpimästi kiitän:

„Rakas veli, kuka lienetkin, missä oletkin, tahtoisin luoksesi tulla ja puhua Sinulle siitä, mikä niin lakkaamatta ajatuksissani pyörii. Ruusuristiläisinä olemme onnellisessa asemassa, koska olemme johdetut valon lähteille, elämän lähteille. Mutta tämä ei ole tapahtunut vain meitä varten, vaan että veisimme sitä lähimmäisillemme. On aivankuin kuulisin sanat: Mitä minä voin, enhän osaa enkä tiedä, mitä tekisin. Mutta jos pyrimme elämän osallisuuteen, niin se luonnostaan ilmenee työnä ja hedelmällisyytenä, rikkautena.

Ajattelen erikoisesti kylvötyötä. Meidän keskuudessamme on ainutlaatuinen kylväjä. Mutta hänen kädestään ei siemen kantaudu kaukaisiin ja syrjäisiin paikkoihin. Siellä mahdollisesti on maa, joka odottaa siementään. Kunnioitettu johtajamme on vuosikymmeniä opettanut; on onnellista, että ne opetukset myös on osalta painettu kirjoiksi, joten niitä voi mukavasti tutkistella missä tahansa ja milloin tahansa. Mutta meidän tehtävämme on toimia levittäjinä, siemenen kantajina. Osoittakaamme kiitollisuuttamme ei vain juhlapuheissa mutta myös teossa.

Kun nyt Ruusu-Risti seurana on viettänyt 10-vuotisjuhlaansa ja lähdemme uudelle taipaleelle ja alamme uutta vuotta, niin toivoisin kunnioitetulle kylväjällemme niin monta auttajaa kuin on jäsentäkin. Samoin Ruusu-Risti-lehdellemme yhtä monta asiamiestä. Sitten vielä toivoisin kaikille rauhallista ja siunausrikasta työvuotta. O. . .s.“

*

Vanha vuosi on kiittänyt ohitsemme, vaipuen vähitellen unhon virtaan, ja uuden alkaessa tekee Ruusu-Risti-lehden mieli kauttani kysyä: olenko ollut hyödyksi ja iloksi ihmisille, kannattaako minun yhä ponnistaa eteenpäin? Olen jo 27:nnellä ikävuodellani, ja katsellessani taaksepäin, huomaan uskoneeni menestykseen, silloin kun minulla oli nimenäni Tietäjä. Tietäjä saavutti siksi suuren lukijakunnan ja herätti siksi paljon huomiota, että hyvällä syyllä sen toimitus saattoi uskoa lehden tarpeellisuuteen. Mutta kun Tietäjä symytti kaksi tyttäretä, Teosofin ja Ruusu-Ristin, silloin kummankin tyttären viehätysvoima väheni puolella. Tästä minä Ruusu-Risti olen vuosien varrella vain hymyillyt, sillä tunsin nuortuvani saadessani uuden nimen ja syntyessäni ikäänkuin jälleen omassa tyttäressäni. Mutta nyt kun ikää yhä karttuu, soisin kovin mielelläni, että niidenkin luku lisääntyisi, jotka suosioistani kilpailevat, etten tässä yhtäkkiä joutuisi hylättyjen joukkoon. En osaa kursailla enkä kiemailla, mutta kyllä silti tahtoisin miellyttää – jollen kauneudella ja ulkonaisilla eduilla, niin ainakin suoralla puheella ja välistä viisaillakin ajatuksilla. Olen itsekseni kuvitellut, etteivät nykyajan ihmiset katso nuoren tytön ulkoasuun yksinomaan, vaan että he

vaativat sielua, vieläpä älyäkin siltä naiselta, joka astuu elämän näyttämölle toisten katseltavaksi. Tietysti elämän sirkuspuolella kiinnitetään enemmän huomiota kauniiseen vartaloon ja siroihin jalkoihin. Mutta onhan elämällä toinenkin puoli. Onhan suuria saleja, joissa kuunnellaan laulua ja musiikkia ja ihmispuhetta. Siinä tulee ensimmäiselle sijalle se, jolla on sielussaan voimaa ja kauneutta ja totuutta.

Minä kyllä ihailen ulkonaista kauneutta, voimistelijoita, urheilijoita ja sirkustaiteilijoita. Mutta minä jumaloin niitä ihmisiä, jotka rakastavat näkymättömiä, saavuttavat voittoja sisäisissä maailmoissa ja palvelevat epäitsekkäästi ihmisveljiään kuinka yksinkertaisella tavalla tahansa. Niiden kanssa tunnen suku- ja heimolaisuutta ja sentähden huudahdan:

Tulkaa te minun luokseni ja avatkaa minulle ovenne, että minä vuorostani pääsen teillä käymään, sillä loppujen lopuksi me sittenkin ymmärrämme toisiamme.

*

Parhainta uuden vuoden jatkoa. Millainen lieneekään maailman horoskooppi vuodelle 1931? Olkoon millainen vain, eräs seikka on varma: kuta useampi yksilö löytää onnensa palvelen, sitä suuremmaksi kasvaa maailman onni.

(Ruusu-Risti 1931 Tammi N:o 1, s. 1-7)